

Mozgalom a gyermekek nyilvános szerepeltetése ellen

A Gyermektanulmányi Társaság értekezlete

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap délután a Gyermektanulmányi Társaság szegedi fiókköre a városháza közgyűlési termében értekezletet tartott dr. *Turcsányi Imre* igazgató-főorvos elnöklésével. Az értekezleten az előadók azt fejtegették, hogy a nyilvános szereplés káros hatással van a gyermekekre. Elhatározták, hogy indítványt adnak be a város elsőfoku közegészségügyi hatóságához, amelyben javasolják, hogy a hatóság tiltsa el a gyermekek nyilvános szerepeltetését.

Az első előadó *Móra Ferenc* volt, aki közvetlen hangon szólott a „játékgyerekekről”. Illetőleg ezek szüleiéről. „Játékgyerek” az a gyermek, akivel a szülő úgy ékesíti magát, mint valami ékszerével, akiben nem a gyermeket szeretik, hanem a játékszert, akivel kérkedni lehet. Ily gyermekeket leginkább a középosztálynál találhatunk, amelynek a gyermek elég olcsó játékszere. A nép is szereti gyermekét, büszke rá, de nem csinál belőle ékszert, mint a középosztály. Nem általánosít, de többé-kevésbé mindnyájan beleesünk a bünbe.

Ezután a gyermekek nyilvános szerepeltetéséről szól. Saját tapasztalatából vett példával igazolja, hogy már az első nyilvános iskolai szereplés is rendkívül izgatja a gyermeket, aki álmatlanul tölti éjszakáit és az a kevés öröm, ami az ily nyilvános szerepléssel jár, távolról sem ér föl azzal az izgalommal és sok kellemetlenséggel, amelyek nyomában járnak. Ha már az iskolai szereplések is ily veszedelmeket rejtenek magukban, fokozottabban nagyobb kárt okoznak a gyermekek idegrendszerében és erkölcsi életében a hangversenyeken és színházakban való szerepeltetések. Észétikailag sem szép a kiöltöztetett és kifestett arcú gyermek; különösen pedig fenyegeti az ily szereplés a gyermekek egészséges erkölcsi fejlődését is, hiúságra, irigységre s föltűnni vágyásra neveli őket. A gyermekek nyilvános szerepeltetésére a nyilvánosság megszokása sem elég indok; van ennek számos megfelelőbb más módja is. Igaz, hogy a gyermek örül az ily szerepeltetésnek, azonban nem minden vágya és öröme teljesíthető a gyermeknek. A gyermekek nyilvános szerepeltetése sohasem a gyermekért, hanem a nagyokért történik, akik a maguk hiúságának szekerét húzzák a gyermekekkel.

Dr. *Turcsányi Imre* a fejtegetéshez orvosi szempontból szólott hozzá. Megállapítja, hogy a nyilvános szereplések a legsúlyosabb következményekkel járhatnak a gyermekek idegrendszerére és nem egy gyermek szülőjének vagy mások hiúságának következményét egész életére megsínyli. A hivatásos csodagyermek idegrendszere olyan gyenge, hogy valójában szánalomraméltók. Némelyik országban és városban, köztük Budapesten is, a gyermekekre való káros hatása miatt eltiltották a gyermekek nyilvános szerepeltetését. Javasolja, hogy a szegedi Gyermektanulmányi Társaság szintén adjon be ily értelmű indítványt a város elsőfoku közegészségügyi hatóságához.

A javaslatot általános helyesléssel fogadták.

Klug Péter siketnéma-intézeti igazgató a gyermektanulmányozás lényegét és eddigi eredményeit ismertette. A gyermektanulmányozás rendkívüli előnyei különösen a pedagógiában mutatkoznak, amelyre máris nagy reformáló hatással volt. Az egész tárgykört felölelő, nagy készületségre valló ismertetést a nagyszámu közönség érdeklődéssel hallgatta. Az értekezlet ezután az elnök zárószavaival véget ért.

Megnyílt a városi vendéglő.

(Saját tudósítónktól.) Még 1916 augusztusában történt, hogy *Sipos Iván* szegedi újságíró indítványt nyújtott be Szeged tanácsához, a melyben egy városi polgári vendéglő föllállítására nézve tett előterjesztést. A tanács az indítványt, amelyben részletesen ki volt fejtve a városi vendéglő föllállításának célja és a mód, ahogyan az intézmény létesülhetne, tárgyalás alá vette és dr. *Somogyi Szilveszter* polgármester indítványára elhatározta a vendéglő létesítését — a közkórház konyhájáról. A hatóság meghirdette, hogy a közkórház konyhájáról kifőző létesítését határozta el a szegényebb középosztály megsegítésére, tehát aki itt akar étkezni, jelentkezze. A kitűzött határidőig azonban csak ötvenöten jelentkeztek a kifőzőben való étkezésre, ahol két koronáért kaptak volna ebédet és vacsorát.

Ezzel aztán el is aludt a terv; a vendéglő létesítésének tervét már eleve elejtették, félve az esetleges deficittől, a kifőző pedig nem kezdhetette meg üzemét, miután *Scultéty Sándor* városi főszámvevő számításai szerint legalább 100 embernek kellett onnan étkezni, hogy a kifőző üzemképes lehessen. Nem is sirt miatta senki, ha már a városi vendéglőt nem állították föl, erre igazán nem volt semmi szükség.

És a fölvetett terv pihent, pihent egészen a közéletmezési tanács megalakulásáig. Akkor azonban *Szász Ernő* gyárigazgató újból fölvetette a már el is felejtett ötletet: létesítsen a város városi vendéglőt. Most már, hogy tul vagyunk a bizonyára mihamar népszerűvé vált közintézmény létesítésén, elárulhatjuk, a torony alatt most sem tetszett tulságosan a terv, Vasárnap délután mégis minden zaj és külső ünepség nélkül megnyílt a Stefánia-téri kioszkban a városi vendéglő. A megnyitáson vendégek is voltak Debrecenből. Jelen volt *Márk Endre* udvari tanácsos, Debrecen polgármestere, *Szabó Elek* és *Vásáry György* városi tanácsosok, valamint Szeged képviselőjében dr. *Somogyi Szilveszter* polgármester.

A *Délmagyarország* munkatársa meglátogatta a Stefánia-téri kioszkban elhelyezett városi vendéglőt, amelyet *Horváth Ferenc*, a Haggenmacher-étterem tulajdonosa vezet. Érdeklődtünk nála, hányan étkeznek jelenleg a polgári vendéglőben. *Horváth Ferenc* a következőket mondta:

— A városi vendéglő 198 résztvevővel nyílt meg. Ebből százhuszan elhordatják a kosztot, a többi benn étkezik a vendéglő helyiségében.

— A 3 koronás étlapnak mintegy 65—70 vendége van, a többi két koronás ebédre fizetett elő. Előfizetni legkevesebb egy hért lehet és a jelentkezés utáni napon már a városi vendéglőben étkezhetnek.

Az étlap egy hétre előre ki van függesztve a bejáratú ajtóra. A vendéglői helyiséget magát izlés, csín és tisztaság jellemzi. Az asztalok fehér abrosszal vannak leterítve. Középen néhány vizes pohár és egy vizes üveg áll. Amint belépünk a helyiségbe, étvágygerjesztő illatok fogadják az embert. Középen hosszú asztal áll, jobbról és balról külön kis, ajtónélküli helyiségek. Jobb oldalon a két koronás ebédeket szolgálják ki, baloldalon pedig a 3 koronás ebédeket.

Hétfőn — a zsirtalan napra való tekintettel — árpakása leves, marhahus volt, burgonya főzelékkel és mákos metélttel. Az ételek mind

izletesek, jók, úgy, hogy minden igényt kielégítenek. Este sertéspörkölt volt.

Az asztaloknál 25—30 ember ül, nagyobbára hivatalnokok és hivatalnoknők. Jó étvágyal fogyasztják a jóízű ételeket és — dicsérik a várost, amely jó és olcsó étkezőhelyiségekhez juttatta őket. Egyetlen hátránya a városi vendéglőnek a kiszolgálás hiányossága. Remélhetőleg azonban ezen is segíteni fognak mihamar.

Ujabb 50.000 tonna elsüllesztése.

Berlin, április 15. Ujjonnan beérkezett jelentések szerint a Földközi-tengeren további 12 gőzöst és 14 vitorlást süllesztettünk el 50000 bruttoregisztertonna tartalommal, közte március 25-én Alexandria előtt a *Vollere* 4926 bruttoregisztertonnás felfegyverzett angol gőzöst, amely 7000 tonna szénrel utban volt Glasgowból Alexandriába, március hó 31-én egy körülbelül 5000 bruttoregisztertonnás ismeretlen felfegyverzett gőzöst, amely szénrel utban volt Nápoly felé, április 1-én a *Warren* 3709 bruttoregisztertonnás felfegyverzett angol gőzöst, a mely 5000 tonna árpával és kukoricával utban volt Spezia felé és egy 5000 bruttoregisztertonnás ismeretlen, teljesen megrakott gőzöst, amelyet négy halász-gőzös fedezett, április 3-án egy körülbelül 5000 bruttoregisztertonnás ismeretlen felfegyverzett anyagszállító gőzöst, egy mintegy 4000 tonnás ismeretlen felfegyverzett angol tartálygőzöst és három olasz vitorlást, amely mintegy ezer tonna foszfáttal utban volt Tuniszból Livorno felé, április 4-én egy körülbelül 4000 bruttoregisztertonnás ismeretlen, teljesen megrakott, felfegyverzett gőzöst, a melyet két halászgőzös kísért, április 5-ikén egy 4300 bruttoregisztertonnás norvég gőzöst, amely 6495 tonna búzával utban volt Ausztráliából Livorno felé.

A tengerészeti vezérkar főnöke.

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, április 16. A főhadiszállítás közli: *Irak-front*: A Tigris mindkét partján nyugalom. Többször visszavetett lovashadosztályunk erősítésül az angolok újabb gyalogságot vontak harcba. Ezzel az erősítéssel tegnap hajnalhasadtakor támadást intéztek állásunk ellen s erősebb gyalogsággal, különösen balszárnnyunk ellen fordultak, míg jobbszárnnyunkat lovassággal akarták körülkeríteni. A gyalogsági támadás tűzünkben megakadt. Erre gyalogságunk lentámadásba ment át és visszavetette az ellenséget. Az ellenséges lovasság bekerítő kísérlete is tűzünkben megakadt. Tüzérségi harcban az ellenség két tüzérségi megfigyelő helyét elpusztítottuk.

Kaukázusi front: Több ponton visszavertük az ellenség felderítő osztagait, amelyek állásaink ellen akartak előrenyomulni. A szélső balszárnnyon hatástalan ellenséges tüzérségi és gyalogsági tűz.

Szinai front: Ellenséges repülők ismét bombákat dobtak kórházainkra.

A romániai fronton lévő csapataink ellen az éj folyamán gyöngye ellenséges tűz volt.

A többi fronton nem volt különösebb esemény.